Informace o Chartě 77 - ročník třetí /1980/ - č. 16

od 11.listopadu 1980 do 1.prosince 1980

Dopis Charty 77 Amnesty International 1

Výbor na obranu nespravedlivě stíhaných
Sdělení č. 216 /soud s K.Soukupem a J.Tomešem/ 1
Sdělení č. 217 /Jiří Wolf přeřazen do III.NVS/ 3
Sdělení č. 218 /propuštění Jana Zmatlíka/ 4
Sdělení č. 219 /odsouzení Jozefa Labudy a E.Kesegové/ 4
Sdělení č. 220 /další série nezákonných zadržení/ 5

Pokus o portrét Jindřicha Tomeše 6

Padesát osm občanů se připojilo k hladovce Karla Soukupa 7

Marie Benetková: Proč se nevěsta vrtěla 8

Telegram Otty Bednářové Madridské konferenci 9

Dopis Otty Bednářové mluvčím Charty 77 9

Dopis semi občanů náčelníkovi KS SNB v Brně 9

Jan Šimsa píše poslankyni KNV v Brně 10

Vzpomínáme výročí smrti Františka Kriegla 11

Výzva o pomoc íránským spisovatelům a umělcům 11

Krátké zprávy:
Nátlak na studenty bohosloví v Bratislavě 12

Vydává nezávislá redakční skupina signatářů Charty 77

Adresa: Petr Uhl, Anglická 8, Praha 2
Anna Šabatová, Anglická 8, Praha 2

Dopis Charty 77 Amnesty International
se sídlem v Londýně

V Praze dne 9.listopadu 1980

Vážení přátelé,

od doby, kdy jsme Vám psali o případu ing Rudolfa B a t ť k a , mluvčího Charty 77, tj. od 13.října t.r., objevily se některé nové závažné skutečnosti.

Na stížnost proti nezákonnému věznění ing. Rudolfa Batťka odpověděla městská prokuratura manželce vysvětlením, že vazba byla R. Batťkovi řádně prodlužována a fakt, že rozhodnutí o prodlužování vazby nebylo vždy doručeno, označila za administrativní nedopatření.

Zdravotní stav Rudolfa Batťka se zatím natolik zhoršil, že kolem 8.10.t.r. musel být převezen do vězeňské nemocnice v Praze-Pankráci, kde mu mj. byly v rámci léčby dány tři infúze. Jeho stav se díky těmto zákrokům částečně zlepšil, takže byl kolem 22.10. z nemocnice převezen zpět do věznice v Praze-Ruzyni. Zde mu však po celý týden nebyly poskytovány potřebné léky, což se obrazilo v opětovném zhoršení jeho zdravotního stavu.

Dne 30.10. byl ing. Rudolf Battěk eskortován do soudní vazby ve věznici v Praze-Pankráci, a zde je dosud, ačkoliv vyhotovená obžaloba proti němu byla mezitím prokuraturou stažena. V soudní vazbě je t.č. proti československým právním předpisům, podobně jako ve vazbě vůbec. Tato skutečnost je krajně znepokojující protože by potřeboval intenzivní lékařskou péči, která je mu ve vězení poskytována nedostatečně - nemluvě ani o podmínkách jeho věznění v Ruzyni, což jednoznačně dokládá jeho cenzurovaná korespondence s manželkou.

Věříme, že učiníte pro našeho přítele Rudolfa Batťka vše potřebné, včetně okamžité a důrazné publicity jeho "případu".

S díky a pozdravy

Marie Hromádková
mluvčí Charty 77

Vendelín Komeda
člen kolektivu mluvčích Charty 77

Miloš Rejchrt
mluvčí Charty 77

x x x x x x x x x x x x x x x

Sdělení č. 216 /soud s Karlem Soukupem a Jindřichem Tomešem/

Ve dnech 4. a 5. listopadu se konalo u Okresního soudu v Ústí nad Labem hlavní líčení, jímž vyvrcholilo trestní stíhání dvou zpěváků z okruhu nekonformní hudby, signatáře Charty 77 Jindřicha Tomeše, nar.10.4.1959 a Karla "Charlieho" Soukupa, nar. 22.1.1951, člena kolektivu jejích mluvčích, nynějším povoláním domáckého dělníka při výrobě igelitových pytlíků. Oba byli drženi již od počátku července 1980 ve vazbě. Obžaloba je vinila z toho, že "svojí účastí na svatbě M.Vaňka dne 24.3.1980 v Ryjicích" /oslava svatby byla uspořádána v sále tamní restaurace pronajaté pro tento soukromý účel/ "se dopustili trestného činu výtržnictví podle § 202 odst.a tr.z.", a to "zpěvem různých písniček s protistátním obsahem", v nichž "používali vulgární výrazy". Toto obvinění je v případě Karla Soukupa až do poslední reálie naprosto shodné s tím, které proti němu bylo vzneseno již v roce 1976 v souvislosti s policejním zákrokem proti hudebníkům okolo skupiny The Plastic People of the Universe. Po více než pěti měsících byl tenkrát z vazby propuštěn a případ zůstal neuzavřen. Ani prokurátor zřejmě tehdy neshledal "vulgárnost" jeho písňového repertoáru dostatečně průkaznou k tomu, aby záležitost mohla být předána soudu.

Obžalobu vedla zástupkyně Okresní prokuratury JUDr. Chromá, výkonným orgánem Okresního soudu byl samosoudce dr. Sirotek, obhajobu obou obžalovaných převzala JUDr. Nedvědická z Advokátní poradny v Litoměřicích. Do soudní síně byl kromě organizované veřejnosti povolen přístup i nejbližším příbuzným a vystřídali se zde jednotlivě i někteří přítomní přátelé obžalovaných.

Zvláštní proporce zákona a jeho absence, náhody a zákonitosti, jak se utvářely bez ohledu na vší logiku - která by měla být při jakémkoliv právním aktu hlavním zřetelem - v průběhu tohoto procesu, nejlépe charakterizuje obsah repliky na ohrazení se K.Soukupa /vyslovil ji hned v úvodu soudního jednání jako hlavní důvod, proč se necítí být vinen/ proti skutečnosti, že předmětem rozhodování soudu je umělecké dílo /písňové texty/:

/Soukup: "Domnívám se, že texty nemůžou být posuzovány soudem."
Samosoudce: "Když to dojde tak daleko, že se dostanete až sem, tak ano."/

Svou naprostou pasivitu v meritorní věci, v otázce viny, o které, jak jednoznačně vyplynulo z průběhu hlavního líčení, bylo už předem jasno prakticky v okamžiku, kdy obžalované zatkla policie, soud kompenzoval horečnou aktivitou v některých formálních aspektech případu. Tak se např. jednání soudu protáhlo na dva dny, když v tak jednoduché záležitosti - šlo vlastně jen o potvrzení toho, co uši slyšely - bylo ústně vyslechnuto na 20 svědků /9 dalších svědeckých výpovědí bylo čteno/. Tím se výpovědi mnohdy zbytečně duplikovaly. Taková praxe se zcela vymyká úzu uplatňovanému v jiných případech, jež náleží do pravomoci samosoudce.

Nepřekvapuje proto, že samosoudce režii podle tak rozsáhlého scénáře připravovaného několikaměsíčním policejním vyšetřováním nezvládl. Téměř všechny svědky musel stereotypně volat k pořádku, neboť se soustavně odchylovali od svých původních protokolárních výpovědí, mnohdy i v přímém kontrastu k jejich obsahu. Při ústním slyšení výpovědi vesměs vyznívaly mnohem příznivěji pro obžalované. K verzím, obsaženým v protokolu se svědci často vraceli až po značném zdráhání. Např. otec ženicha M. Vaňka vypovídal ústně o průběhu svatby takto /zestručněno/:

- "Vše se mi v podstatě líbilo."
- "Oblečení svatebčanů byly většinou texasky."
- "Nic mi nepřipadalo nenormální."

Jeho protokolární výpověď:

- "Společnost se mi nelíbila, byli nevhodně oblečeni a používali vulgární výrazy. Byl jsem pohoršen z těchto slov a kvůli tomu jsem odešel."

Korektura ústního svědectví po zásahu samosoudce:

- "Mladík s kytarou chodil po sále a když dozpíval, slyšel jsem: 'Jděte do prdele'." Po několikaminutovém váhání přisvědčil na dotaz samosoudce, zda tímto mladíkem byl zpěvák, když předtím odpovídal: Nevím.

Svědkové při ústním slyšení uvedli četné doklady o tom, jak jejich protokolární výpovědi byly v předběžném řízení manipulovány vyšetřovateli SNB:

Svědek Černý: "Tomeš zpíval častušky, rusky, jako 'Ja děngi propil v bare'."
Samosoudce: "V protokolu máte víc."
Černý: "Major mi pomáhal. Pouštěl magnetofonový pásek. - Tak Tomeš zpíval ještě asi 'Dupačky', to mi říkal vyšetřovatel."
Černý: "Čárlí a Tomeš průběh svatby rušili tím, že odešli rodiče svatebčanů."
Samosoudce: "Co myslíte, že jim na zpěvu vadilo?"
Černý: "Že zpívali rusky."
Samosoudce: "Ale v protokolu máte víc..."
Černý: "Že to byly urážky národního hospodářství, to diktoval major, já jsem jen kýval."

Svědek Hanzlíček vypovídá, že Tomeše zná a zpívat ho neslyšel. Po konfrontaci s protokolem, kde uvádí, že Tomeš zpíval:

Hanzlíček: "Psali si tam, co chtěli."
Samosoudce: "Kdo?"
Hanzlíček: "No ti tři."
Samosoudce: "Ale vy jste to podepsal."
Hanzlíček: "Nechtěl jsem tam sedět 14 dní."

Nejmarkantnějším znakem těch pasáží protokolárních výpovědí, které byly svědkům imputovány, je úplně libovolné zacházení s fakty, a to i v nepodstatných stránkách věci, zjevná zaujatost v každém slově. Někde se např. tvrdí, že rodiče ženicha odešli, protože byli rozladění zpěvem a chováním ostatních svatebních hostů. Oni sami však uvádějí, že odešli proto, že nemohli setrvat s tříletou vnučkou dále v místnosti, v níž špatná instalace kamen způsobila nedýchatelné ovzduší. Údajný "protistátní" obsah písní je nejčastěji charakterizován sentencí "písničky kritizovaly národní hospodářství"/sic!/.

K nejkurioznějším stránkám případu patří znalecký posudek umělecké hodnoty písňových textů, který vyslovilo Krajské kulturní středisko v Ústí nad Labem. Omezuje se na dvě devizy /zestručněno/:

- s něčím takovým se ještě nesetkali
- nemá to s kulturou nic společného.

Dále už znalecký posudek obsahuje pouze řvavá epiteta, jejichž shrnutí je asi takovéto: texty jsou "...negativistické, dekadentní, nepřátelské, vulgární, protisocialistické, protistátní!" Takové vymezení kultury ex institutio, a to ještě z momentálního stavu instituce významu ne právě prvořadého, je v poměrech evropské kultury, k níž se ještě domníváme náležet, skutečnou raritou.

že tu nejde o analýzu, která je od znalce žádána jako jeho povinnost, je zřejmo z toho, že analýza nikdy neumlčuje dílo ani autora, jak to ve svých konsekvencích způsobil tento "posudek", neodnímá mu slovo, naopak mu ho udílí znovu a tím ještě dále rozšiřuje jeho platnost.

Z ostatních posudků institucí /zaměstnavatel, MNV/ na oba obžalované nevyplynulo nic závažného. Za zmínku stojí pouze lékařská zpráva o J.Tomešovi od dr. Proška z Psychiatrického odd. nemocnice v Bílině. Obsahuje informace pro tento případ irrelevantní, takže ji nelze posoudit jinak než jako porušení lékařského tajemství, /T. se prý vyhýbá základní vojenské službě/, navíc takové, které by pacientovi u soudu přitížilo.

Přestože ve výpovědích svědků i v dalším důkazním řízení bylo mnoho nejasností a rozporů, prokurátorka ve svém závěrečném slově prohlásila za prokázané, že byla naplněna skutková podstata a že svědkové se ve svých výpovědích shodují. Přestože"jsou prvotrestanci", obžalovaným pro jejich "vysokou společenskou nebezpečnost" navrhla trest nepodmíněný v polovině trestní sazby.

Obhájkyně ve své závěrečné řeči poukázala na skutečnost, že obžaloba byla postavena na posuzování textů: tím, že se jedná o neprávnické záležitosti, se vymyká právním zvyklostem. Konstatovala, že chápe autorskou radost a hrdost a vyslovila přesvědčení, že by měla být každému autoru ponechána. Konečně uvedla, že posuzování umělecké hodnoty nepatří před soud a podivila se nad přecitlivostí soudu nad určitými výrazy. Kdyby se mělo stát normou, museli bychom z naší literatury vypustit celého Havlíčka-Borovského, Haška a i Vrchlického. Když už byla posuzována hodnota textů, chybí zase posouzení hudební složky písní.

Svědecké výpovědi ve prospěch obžaloby se, jak dokázala, vzájemně vyvracejí. Svědkové byli ve svých protokolárních výpovědích ovlivňováni magnetofonovými pásky, což je podle zákona nepřípustné. Jeden ze svědků /Vinklářek/ podal protokolární svědeckou výpověď v době, kdy byl vyšetřován pro vlastní trestnou činnost týmž vyšetřovatelem, u něhož podal svědeckou výpověď. Nebyl podán žádný přímý důkaz ve smyslu obžaloby. Na základě těchto faktů navrhla obhájkyně u obou svých mandátů zproštění viny. Kdyby soud došel k názoru, že jsou vinni v každém případě, žádá o podmíněý odklad trestu, jelikož dosavadní vazba už byla postihem dost drastickým mj. vzhledem k Tomešovu mládí a k tomu, že Soukup je otcem tří malých dětí.

J.Tomeš se ve svém závěrečném slovu připojil k obhájkyni; K.Soukup se pokusil zasadit případ do širších souvislostí mj. tím, že upozornil na to, jak škodlivě mohou působit na mladé manželství takové šikany ze strany úřadů, k jakým došlo v citlivém okamžiku vrcholícího svatebního veselí /svatbu ukončil zásah PS VB spojený s perlustrací, kterému už Karel Soukup nebyl přítomen; na svatbě pobyl jen asi dvě hodiny/. Pod náporem takovéto všední reality "se dostávají na cestu čekání na rozvod nabo na cestu neustálého šikanování, výslechů a postihů". V tomto momentu byl samosoudcem přerušen s odůvodněním, že "se dostává do roviny pocitů" a závěrečné slovo nedokončil.

Jindřich Tomeš i Karel "Čárlí" Soukup byli potom samosoudcem dr. Sirotkem shledáni vinnými a odsouzeni: J. Tomeš k 12 měsícům a K. Soukup k 10 měsícům nepodmíněně. Oba se proti rozsudku odvolali a Karel Soukup na protest proti němu vyhlásil okamžitou hladovku, k níž se připojila i jeho manželka a další přátelé.

V následujích dnech po soudu bylo zadrženo na 48 hodin několik signatářů, kteří byli mj. dotazováni na "výtržnost v areálu Okresního soudu v Ústí nad Labem v době hlavního líčení s Jindřichem Tomešem a Karlem Soukupem".

V Praze 10.11.1980

Výbor na obranu nespravedlivě stíhaných
Československá liga pro lidská práva
člen Mezinárodní federace pro lidská práva

x x x x x x x x x x x x x x x

Sdělení č. 217 /Jiří Wolf přeřazen do III.NVS/

24. září 1980 projednal senát okresního soudu v Liberci v tzv. veřejném zasedání konaném uvnitř objektu nápravně-výchovného ústavu Minkovice návrh náčelníků NVÚ o přeřazení Jiřího Wolfa z II. do III. nápravně-výchovné skupiny /NVS/ pro neplnění výkonové normy a četné udělování kázenských trestů.

Jako přísedící se jednání zúčastnil vychovatel oddílu A /pracoviště válcové technologie/ nadporučík Kulíšek, velitel pracoviště,na něž byl J.Wolf přeřazen X 23.8.1980.

Jiří Wolf žádal dopisem advokátní poradnu v Liberci o přítomnost právního zástupce, avšak neobdržel odpověď buď proto, že se KP rozhodla na dopis nereagovat, či proto, že dopis nebyl z NVÚ odeslán.

Odsouzený byl k jednání předveden po noční směně /během níž musí plnit stejnou výkonovou normu jako ve směně denní/ a byl nucen čekat před soudní budovou správy NVÚ až do 13 hodin, kdy se začala jeho věc projednávat.

Vzhledem k těmto okolnostem J.Wolf prohlásil, že považuje celé jednání za nezákonné. Uvedl, že kázeňské tresty lze lehce zinscenovat a že existuje zcela zjevná spolupráce mezi vedením NVÚ a okresním soudem v Liberci.

Po několika podobných projevech byl J.Wolf z místnosti, kde se jednání konalo, vykázán a později do ní dovlečen, neboť se rozhodl odmítnout svou účast na aktu, jenž považuje za nezákonný.

Předseda senátu pak v sedě vynesl rozsudek, jímž se J.Wolf přeřazuje do III.NVS. V Čechách je pro tuto nápravnou skupinu určeno vězení ve Valdicích u Jičína.

J.Wolf se proti rozsudku odvolal a dosud nedošly zprávy o výsledku jednání odvolacího soudu. Zdá se však, že lze mít za to, že J.Wolf byl anebo v krátké době bude přeřazen do III.NVS, což je nejtěžší nápravně-výchovná skupina, kam se umisťují dle § 39a odst.1/c, 3,4 tr.zákona odsouzení za zvlášť těžké trestné činy, nebezpeční recidivisté, zvlášť silně narušení pachatelé a ti, jimž byl trest smrti zmírněn cestou milosti na trest odnětí svobody.

Jiří Wolf byl odsouzen k souhrnnému trestu v trvání 3 a půl roku pro údajné podvracení republiky a maření výkonu úředního rozhodnutí. Nyní mu zbývá ještě 9 měsíců trestu. Jeho zdravotní stav není dobrý.

12.11.1980

Výbor na obranu nespravedlivě stíhaných
Československá liga pro lidská práva
člen Mezinárodní federace pro lidská práva

Sdělení č. 218 /propuštění Jana Zmatlíka/

Dne 20.11.1980 byl z NVÚ Plzeň-Bory propuštěn Jan Zmatlík, signatář Charty 77. Zbytek trestu v délce 3 měsíce mu byl podmíněně odložen na dobu 5 let /!/, což nemá v současné justiční praxi obdoby. Jan Zmatlík byl vzat do vazby 21.8.1978 a výkon trestu měl ukončit 28.2.1981. Případ Jana Zmatlíka viz sdělení 30,39,63,100,122,123,148.

21.11.1980

Výbor na obranu nespravedlivě stíhaných
Československá liga pro lidská práva
člen Mezinárodní federace pro lidská práva

Sdělení č. 219 /odsouzení katolického duchovního Josefa Labudy a Emilie Kesegové/

Případ trestního stíhání Jozefa Labudy a Emilie Kesegové je názorným příkladem toho,jak si státní moc představuje a prakticky realizuje konsolidovaný vztah k církvím a náboženským společnostem u nás.

Dne 16.10.1980 bylo zahájeno před senátem Okresního soudu v Rimavské Sobotě hlavní líčení ve věci katolického duchovního v činné službě pátera Jozefa Labudy, nar.24.3.1949, bytem Nemčiňany 22, okres Nitra a Emilie Kesegové, nar. 1.5.1952, knihovnice Mestskej knižnice v Bratislavě, bytem Nemčiňany534, okres Nitra, přechodně Bratislava, Novcisova 56, obžalovaných z trestných činů maření dozoru nad církvemi a náboženskými společnostmi podle § 178 trestního zákona. 21.8.1980 byla provedena v chatě Jozefa Sedliaka v katastru obce Kyjotice okres Rimavská Sobota domovní prohlídka a zároveň v 19,20 hodin byla na oba jmenované uvalena vazba okresním prokurátorem Ladislavem Šupenou z Rimavské Soboty. Další vyšetřování probíhalo ve věznici v Banské Bystrici. Vyšetřovatelem byl npor. StB Čellík z Rimavské Soboty. Senátu Okresního soudu předsedal dr. Roman Bavol, pátera Jozefa Labudu hájil dr. Štefan Petko z AP v Banské Bystrici, Emílii Kesegovou dr. Ján Černogurský z AP v Bratislavě.

Skutkovou podstatu trestného činu podle § 178 trestního zákona měli obžalovaní naplnit tím, že Emilie Kesegová zorganizovala ve dnech 18.-21.8.1980 na uvedené chatě setkání 7 mladých věřících, které mělo charakter duchovních

cvičení /společné modlitby, čtení Bible, rozjímání a účast na bohoslužbách/. Zařídila ubytování, obstarala stravu pro účastníky, určovala náboženský obsah a denní program setkání a pozvala na toto setkání římsko-katolického duchovního Jozefa Labudu, který zde sloužil bohoslužby a vedl společné modlitby, přičemž neuvědomil o své činnosti příslušného tajemníka pro věci církevní na ONV v Rimavské Sobotě.

Čtyři předvolaní svědkové - účastníci duchovních cvičení - změnili před soudem svoje výpovědi z přípravného řízení, a proto na návrh prokurátora soud odročil hlavní líčení na 30.10.1980 s tím, že bude nutno k soudu předvolat i ostatní tři účastníky setkání.

Návrh obhájců na zrušení vazby pro oba obžalované byl zamítnut.

Hlavní líčení pokračovalo potom 30.10.1980. Senát Okresního soudu uznal oba obžalované vinnými a odsoudil je k trestu odnětí svobody v trvání 6 měsíců nepodmíněně /Josef Labuda/, resp. čtyř měsíců rovněž nepodmíněně /Emília Kesegová/. Oba obžalovaní i prokurátor si vyhradili zákonnou lhůtu k vyjádření o odvolání. Rozsudek dosud nenabyl právní moci.

Vzhledem k průběhu hlavního líčení jsou důvodné obavy, že jsou trestním stíháním ohroženi i svědci, kteří před soudem změnili obsah své výpovědi oproti výpovědi z přípravného řízení. Tato změna totiž u všech čtyř svědků vyzněla ve prospěch obžalovaných. Zástupce obžaloby již v líčení, ke kterému došlo 16.10.1980, naznačil výslovně možnost jejich obvinění z trestného činu křivé výpovědi /podle § 175 tr.z./. Ve své závěrečné řeči pak prokurátor prohlásil, že poté, co rozsudek ve věci Josefa Labudy a Emílie Kesegové nabude pravomoci, neprodleně zahájí trestní stíhání proti svědkům. Obdobný příklad briskního postihu svědků je Výboru na obranu nespravedlivě stíhaných znám z případu Jiřího Chmela /sdělení č. 72/, kde došlo k nepodmíněnému odsouzení 4 svědků pro trestný čin křivé výpovědi.

Je zjevné, že jednáním uvedeným v obžalobě nelze naplnit skutkovou podstatu inkriminovaného trestného činu, neboť je vyloučeno tímto způsobem porušit "ustanovení zákona o hospodářském zabezpečení církví a náboženských společností", jak to vyžaduje znakové vymezení trestného činu podle § 176 tr.z. Nešlo přece zcela jednoznačně o činnost v jakémkoli smyslu ekonomicky relevantní, nýbrž o činnost čistě duchovní. Uvedená ustanovení 213, 219/49 Sb. se nevztahují na osoby bez duchovenské služby, nýbrž pouze na osoby, které vykonávají v církvi určité veřejné úkony, k nimž jsou veřejně ustanovovány, Mimoto ovšem státní správa zneužívá tohoto dozoru, který je vymezen kontrolou nad hospodářením určitého správního církevního obvodu, na čistě duchovní úkony a dokonce i na sféru soukromého působení a konání duchovních, Lze tedy mít na to, že cílem postihu je náboženské přesvědčení zúčastněných a jejich snahy svoje přesvědčení v úzkém nekonformním kruhu vyjádřit a zároven prohloubit. Tuto interpretaci potvrzuje mj. i svědecká výpověď okresního tajemníka pro věci církevní v Rimavské Sobotě z hlavního líčení ze dne 16.10.1980, kdy otevřeně prohlásil, že i společná modlitba vyžaduje státní souhlas /sic!/. To však znamená, že uvedené trestní stíhání se ocitá v příkrém protikladu jak s ústavně zaručenou svobodou náboženského přesvědčení a jeho vyznání, tak s Mezinárodním paktem o občanských a politických právech článek 18/1/, který je součástí československého právního řádu.

Po prešovském procesu s páteřem Oskarem Formánkem a Marií Kožárovou /viz sdělení č.196/ sledujeme tu v krátké době další obdobný případ justičního postihu zaměřeného proti slovenskému katolicismu.

Dne 24.11.1980

Výbor na obranu nespravedlivě stíhaných
Československá liga pro lidská práva
člen Mezinárodní federace pro lidská práva

Sdělení č. 220 /další série nezákonných zadržení/

V poslední době lze opětovně konstatovat zvýšenou nervozitu represivního aparátu v ohledu na signatáře Charty 77 a členy Výboru na obranu nespravedlivě stíhaných, která se projevuje především v kumulaci nezákonných zadržení občanů na 48 hodin, která ovšem dle policejního slovníku jsou interpretována bez nejmenšího studu jako "preventivní", "výstražná", resp. vystupují ve funkci "potrestání" za subjektivně zcela libovolně pojímanou "nespolupráci" při výslechu.

Takřka od samé publikace základního dokumentu Charty 77 systematicky využívají policisté proti signatářům ustanovení § 23 zákona o SNB, který jim umožňuje až na 48 hodin občany, kteří páchají výtržnosti, resp. ruší veřejný pořádek, což si ovšem policisté vysvětlují v tom smyslu, že je jim dána v tomto ohledu naprstá volnost, která jim ve skutečnosti umožňuje zadržet kohokoli a kdykoli bez věcného oprávnění. K tomu nepomáhá jednak to, že není v případě zadržení dle § 23 zákona o SNB specifikována konkrétní kontrolní instance a tedy do usnesení není možno podat stížnost, jednak není vyjasněno právní postavení zadrženého a tedy není ani konkretizován obsah výkonu zadržení /neexistuje např. obdovná norma, jako je v případě vazby řád výkonu vazby/. Rovněž nejsou ani stanoveny zásady administrace zadržení /například co se týče vyrozumění rodiny a zaměstnavatele, dále pak otázka právní kvalifikace pracovní doby zameškané v důsledku zadržení a eventuální náhrady za ni, atd./.

Tato základní nezpůsobilost doplňujících ustanovení k § 23 zák. o SNB /nebo eventuální neveřejnost těchto norem/skýtá potom policistům skutečně široký prostor pro jejich zneužití.

V poslední době byli tedy tímto způsobem zadrženi: dr. Josef Danisz /15.-17.10.1980/, Petruška Šustrová, ing. Jakub Trojan, Pavel Brunhoffer /6.-8.11. 1980/, Karol Sidon /10.-12.11.1980/, Zbyněk Benýšek, dr. Martin Hybler /11.-13.11.1980/.

V protokolech o zadržení policisté zdůvodňovali toto své počínání údajným podezřením z trestného činu výtržnictví podle § 202 trestního zákona nebo jednoduše "rušením veřejného pořádku - § 23 zákona o SNB", aniž se pokusili o jakoukoliv konkretizaci. Naopak se cynicky netajili s tím, že uváděný důvod je fiktivní a že zadržení je v podstatě donucovacím prostředkem nátlaku k větší ochotě při výslechu.

24.11.1980

Výbor na obranu nespravedlivě stíhaných
Československá liga pro lidská práva
člen Mezinárodní federace pro lidská práva

x x x x x x x x x x x x

Krásnej je vzduch v uhelný pánvi
krásnej je kouř z elektrárny
uhlím zde to voní i v lese

Uhlího je tu všude dosti
jen šupny mé prázdný až k zlosti
kupujeme tu uhlí pod pultem

Když uhlí mi v zimě dojde
koupím si rum ten taky hřeje
bez popílku hřeju se chvilku

Začínám pokus o portrét člověka jeho vlastním textem, který charakterizuje celou jeho tvorbu. Musím se hned zpočátku přiznat, že z jeho minulého života vím velmi málo údajů. Přesto si ale myslím, že jej znám dobře. Za tu dobu, co jsem na severu, jsem potkal hodně lidí. U většiny se nedalo říci, zda je potkám ještě jednou. U Jindry to bylo jiné. Od počátku mi bylo jasné, že záleží jen na mě, jestli ho budu dál potkávat. Vycházela z něj jistota, že ví, co chce.

Připomíná mi dnes už takžka legendární horaly, lidi sprosté se svým prostředím, lidi milující svá kamenitá políčka, která jim přinášela vlastně jen dřinu. Jindra je právě takový. Pracoval v chemičce a byl mezi námi takřka bílou vránou, protože svoji současnou práci měl rád. Moc dobře cítil, jak sever chátrá. Jak po stránce ekologické tak duchovní. Jeho písničky byly ventilem jeho pocitu; a dá se říci, že se dají zahrát písničky SK,CHS, ale těžko se už dají zahrát písničky Jindry. Slova jsou podtržena výrazem jeho tváře, jeho smutkem, výsměchem i radostí. To když si našel dívku z Bíliny a zpíval, že za ní pojede. Zpíval o zdánlivě obyčejných věcech, které cítil a viděl. Určitě až se vrátí z Litoměřic, bude mít v kapse kus zmačkaného papíru a bude zpívat o holubech, kteří mají místo nohou pahýly, tak jak je vidí z okna své cely. Když tu tak sedím a píšu o něm, cítím, jak mi velice chybí. Je dobré potkávat člověka, který i když je daloko vnímavější na vše kolem, neztrácí nikdy úsměv a který i kdyby odtud odjížděl poslední jeho kamarád, nikdy neodjede. Prostě patří sem stejně jako stromy bez jehličí, domy bez oken. Snad sama příroda je

jej vytvořila k tomu, aby vyrovnala tu spoušť okolo sebe.
Začal jsem textem, textem také skončím.

Nepůjdu domů, nepůjdu domů
mám u vrat volhu
nepůjdu domů, nepůjdu domů
mám u vrat volhu
přijel soudruh STB
to kvůli mý kytaře
nepůjdu domů, nepůjdu domů
mám u vrat volhu.

Jindřich Tomeš, dělník, asi 20 let, signatář Charty 77, je od 30.5.1980 ve vazbě v Litoměřicích. Je obviněn z § 202, tedy z výtržnictví, kteréhose dopustil tím, že zahrál přátelům na svatbě několik svých písniček. Jeho osud podtrhuje pravdivost textu. HP

x x x x x x

Krajská prokuratura
v Ústí nad Labem

7.11.1980

Pane prokurátore,

připojujeme se k hladovce Karla Soukupa, kterou vyhlásil dne 5.11.1980. Jsme si vědomi, že Jindřich Tomeš i Karel Soukup byli odsouzeni zástupně za nás a další přátele a svoji spoluúčast s jejich nezaslouženým strádáním vyjadřujeme hladověním ve dnech 8. a 9.11.1980.

Lidé odjakživa projevovali veselí na svatbách zpěvem a hlasitým hovorem a za eventuálně ztropenou výtržnost /rvačku/ si nanejvýše poseděli den v obecní šatlavě.

Je smutným paradoxem, že v době, kdy celý svět hovoří o lidských právech a schází se na konferenci v Madridu, jsou lidé v Čechách za zpěv odsouzeni k 12 a 10 měsícům vězení.

Naše oba přátele známe velmi dobře; víme, že jejich obvinění z výtržnictví je nesmyslné a nezakládá se na pravdě.

Z toho důvodu považujeme proces s nimi za vykonstruovaný a jako takový za výsměch pravdě, spravedlonsti a právu člověka žít svůj život důstojně a v radosti.

Vzhledem k tomu žádáme, abyste poctivě zvážil rozhodnutí soudu první instance a v dalším řízení tyto obviněné osvobodil.

František Hochman, tř. Obránců míru 102, Praha 6
Zdeněk Buk, Šaldova 11, Ústí n. Labem
Květoslava Princová, Verneřice 45
Jarmila Pařízková, U školičky 27, Praha 9-Libeň
Jiří Jan Hertl, Jinonická 748/44, Praha 5-Košíře
Miroslav Šorčík, Družstevní 415/19, Ústí n.Labem
Petr Kreibich, Fučíkova 64, Ústí n. Labem
Pavel Cigánek, Obránců míru 105, Praha 6

x x x x x x

Krajská prokuratura v Ústí nad Labem
tř. Národního odboje, Dům justice

Dne 4. a 5.11.1980 proběhl v Ústí nad Labem proces s Jindřichem Tomešem, nar.10.4.1959 a Karlem Soukupem, nar. 22.1.1951. Byla jsem svědkem celého soudního jednání a nabyla jsem přesvědčení, že oba obžalovaní jsou nevinní. Připojuji se k hladovce svého manžela Karla Soukupa, kterou oznámil po vynesení rozsudku u okresního soudu. Stejně tak se připojují další níže uvedení, z nichž každý si zvolil počet dní hladovky podle svých možností a zdravotního stavu v následujících 14ti dnech.

Stanislav Adámek, Miroslav Bělovský, Jan Bednář, Jaroslav Beneš, Stanislav Borůvka, Miloslav Černý, Vlaška Fišerová, Jiří Gruntorád, Jiří Hladký, Dagmar Hlavsová, Jana Hlavsová, Jiří Chmel, Ivo Jedon, Petr Kadlec, Michal Kobal, Tereza Kohoutová, Petr Kovář, Jindřich Kubeš, Ladislav Lis, František Maštera, Vlasta Mikešová, Dana Němcová, Markéta Němcová, David Němec, Jiří Němec, Martin Palouš, Viktor Parkán, Milan Píša, Jan Placák, Jan Princ, Miloš Rejchrt, Vratislav Riedl, Ivana Riedlová, Jan Rodina, Jan Ruml, Václav Stádník, Marie Stanková, Jiří Středa, Martin Šimsa, Dušan Unger, Tomáš Vlasák,

Vladimír Voják, Mario Jiří Volf, Luboš Vydra, Karel Zalaba, Jiří Zelenka, Ervín Zelus, Jan Zvěřína, Zorka Zvěřinová

20.11.1980

Ing.Marie Soukupová
Řepčice č.1
p.Třebušín
okres Litoměřice

x x x x x x x x

Proč se nevěsta vrtěla?

Zápis o tom, co si pamatuji ze soudního líčení s K.S. a J.T., obžalovaných z výtržnictví, kterého se měli dopustit na svatebním veselí zpěvem a používáním vulgárních výrazů.

Po zahájení soudu byli vyslechnuti svědci. Nejdříve ženich, uvedl, že obžalované na svatbu pozval. Po něm byli předvoláni rodiče. Pro ně, i další svědky byly připraveny stejné otázky.

1. Proč odešli rodiče dříve ze svatby?
2. Slyšeli jste vulgární výrazy? /Konkrétně - jděte do prdele./
3. Byli lidé, kteří se svatební oslavy zúčastnili, vhodně oblečeni?

Ujasnování těchto otázek zabralo dopoledne. Otec si dovolil odpovědět otázkou, no a proč bych nemohl odejít? Tahle odpověď byla pro soudce nepřijatelná. Tázal se přísněji a podrobněji. Nakonec otec připustil, že se svatba nijak zvlášť nelíbila, lidé že byli oblečeni sportovně a i nějakou prdel zaslechl.

Matka slyšela říct jděte do prdele tlustýho blonďáka. Na svatbě se jí taky moc nelíbilo, kouřila kamna a měla sebou dvouletou holčičku. Odešla kolem sedmé večer.

S průběhem řízení byl soudce natolik spokojen, že ani nepátral po tlustém blonďákovi, přestože jeho obžalovaní byli oba tmavovlasí a spíše hubení a vyvyšetřování jděte do prdele byl málem nosný sloup celého řízení.

Odpoledne se hlavní otázky pro svědky probíraly nadále. Vypovídali svatební hosté - máni kolem dvaceti.let. První se nechal slyšet, že mezi stoly chodilo vlasaté, špinavé individuum a pělo - protistátně. Svědek ho napomínal, ať toho nechá, ale nenechal. Seděl na druhém konci místnosti než novomanželé, mnoho vlastně neslyšel, mnoho si nepamatuje. Usuzuje, že rodiče odešli dříve ze svatby proto, že se jim tam nelíbilo, což vyvodil z výrazu tváře nevěsty a z toho, že se vrtěla. Přihlásil se K.S. a vznesl dotaz, zda si svědek pamatuje, kde stála kamna. Otázka byla nejdříve zamítnuta jako nesouvisející. Pak obžalovaný vysvětlil souvislosti. Nevěsta seděla poblíž kamen, a je tedy možné, že ji kouřící kamna rozvrtěla. Tato domněnka byla založena do spisů. Pravý důvod nevěstina vrtění však spolehlivě najevo nevyšel. Další svědek vypověděl, pil jsem a pil jsem ještě víc. Pamatoval si, že hrál na kytaru takový normální písničky. Samosoudce chtěl vědět zda se kontroloval a jestli je možné, že by sám nějaký ten vulgární výraz použil. Mladík řekl, moc jsem se nekontroloval a chtěl vědět jaký vulgární výraz má pan soudce na mysli, jestli takový ty běžný. Soudce tedy již poněkolikáté během dne zopakoval jděte do prdele, Mladík připustil možnost, že něco takového vypustil z úst. Shodou okolností byl tenhle svědek tlustý blonďák. Další si mnoho nepamatoval a tak mu soudce pomohl čtením z jeho vlastní výpovědi. To ostatně činil častě ji, když se objevovaly rozpory mezi výpověďmi před vyslýchajícími orgány a soudem. Tenhle svědek se odvolával na to, že mu při výslechu major radil. Major mu např. řekl, že se zpívaly častušky. Do protokolu z toho dali dohromady, že šlo o děngy prepité v báre... Dále svědek vylovil v paměti, jakýsi zpěv o dupačkách. Když to měl upřesnit, vzpomněl si ještě, že dupačky byly nejspíše šněrovací. Domníval se, že rodiče odešli dříve z nelibosti nad zpěvem v ruštině. Další svědek vysvětlil rozpory mezi svou dřívější a současnou výpovědí tím, že si stejně psali co chtěli. Protokol podepsal proto, že "nechtěl sem tam sedět čtrnáct dní".

Oba obžalovaní byli odsouzeni. Jeden k dvanácti měsícům, druhý k deseti. První se na místě odvolal, druhý na protest proti rozsudku zahájil hladovku. Já rovněž nejsem s rozsudkem spokojená, krom toho mě trápí několik otázek:

1. Proč nebyl obžalován tlustý blonďák?
2. Odešli rodiče ze stejného důvodu, ze kterého se nevěsta vrtěla?
3. Proč se nevěsta vrtěla?

M. Benetková

Telegram Madridské konferenci

Vážení,

s důvěrou a naději se obracím k Vašemu jednání s naléhavou prosbou o pomoc československým občanům, kteří jsou stále za prosazování základních lidských práv u nás pronásledováni a vězněni.

Respektování lidských práv je nedílnou součástí Závěrečného aktu helsinské dohody, který Československo spolu s dalšími státy podepsalo a ratifikovalo.

Věřím, že Vaše úsilí o humánní uspořádání světa zvítězí a přinese skutečné osvobození člověka našeho století.

Zároveň děkuji všem lidem dobré vůle za sebe i své spoluobčany, pro které pravda a svoboda znamenají největší hodnoty, za všechnu dosavadní podporu. Je to totiž neobyčejně krásný pocit - mít v těžké době tolik dobrých přátel doma i ve světě, zvláště když každý projev solidarity se v naší zemi v takových případech, bohužel, velmi draze platí. Děkuji za ten pocit, který jsem mohla mít a který mne denně provázel až za tlusté zdi, ostnatý drát a mříže.

Otta Bednářová, signatářka Charty 77 a členka
Výboru na obranu nespravedlivě stíhaných
/Novodvorská 416, 142 00 Praha 4/

11.11.1980

Na vědomí mluvčím Charty 77

Přátelé, před rokem jsem upozornila dopisem z vězení Federální shromáždění ČSSR na závažné porušení československých zákonů. Žádala jsem o pomoc a nápravu, když bylo 6 nevinných lidí, čestných občanů /mezi něž se počítám i já/, kteří se zastávali nespravedlivě stíhaných občanů v naší zemi, za tuto svou občanskou iniciativu odsouzeno celkem k 19 a půl roku vězení nepodmíněně. Na svůj dopis jsem dosud - tedy za celý rok - nedostala žádnou odpověď. Náprava se, jak víte, také nestala. Naopak, zjišťuji nyní - jsem propuštěna na přerušení výkonu trestu ze zdravotních důvodů na dobu potřebně nutnou -, že pronásledování našich občanů, kteří mají na mysli jen to, aby se zákony u nás dodržovaly, dále pokračuje. Například sociolog ing. Rudolf Battěk čeká vážně nemocen na soud a Karel Soukup byl před několika dny odsouzen na 10 měsíců do vězení. V obou případech jde o nesmyslná a vykonstruovaná obvinění. Nevidím jinou možnost, než upozornit Madridskou konferenci na tyto skutečnosti. Posílám Vám opis telegramu do Madridu na vědomí a zároveň Vám i všem našim statečným spoluobčanům děkuji za všechny projevy solidarity, které v těžkých chvílích pro mne a tolik znamenaly a znamenají.

Otta Bednářová
Novodvorská 416, 142 00 Praha 4

11.11.1980

x x x x x x x x

Náčelník KS SNB Brno
Leninova 46, 602 00 Brno

Pane náčelníku!

V poslední době se v Brně vyskytlo několik případů, kdy proti mladým lidem, kteří se nějakým způsobem podílí na práci Charty 77 a Výboru na obranu nespravedlivě stíhaných, člena Mezinárodní federace pro lidská práva, bylo užito fyzického násilí ze strany příslušníků StB nebo lidí pravděpodobně s nimi smluvených.

Ve čtvrtek 28.8. asi v 15 hod. byl při výslechu v budově SNB na Leninově ulici tlučen do tváře Petr Kadlec, byl urážen, tahán za vlasy a bylo mu vyhrožováno slovy: "Až půjdeš pozdě večer, tak si dávej pozor na partu chuligánů, nebo na dopravní nehodu."

V sobotu 30.8. ve 22,30 byl odvezen příslušníky VB a StB z taneční zábavy v Dolních Kouticích na MNV. Tam ho příslušníci StB začali tlouct do hlavy, smýkli s ním na zem, kopali ho, vláčeli za vlasy a otloukali mu hlavu o skříň.

V sobotu 20.9. byl Vítězslav Holata v budově SNB na Leninově ulici fyzicky napaden příslušníkem StB.

Ve čtvrtek 16.10. byl Jaroslav Beneš příslušníky VB odvezen z restaurace Na Jílkové v Židenicích, odtud příslušníky StB převezen do budovy SNB na Leninově ulici, kde v noci v 1,30 začali příslušníci StB výslech, při kterém ho několikrát udeřili do tváře, poté mu nážkami na nehty vystříhali uprostřed

hlavy pruh a kolečko.

V pátek 24.10. byli v Kyjově zadrženi Vítězslav Holata a Jaroslav Beneš. Na stanici místní VB je vyslýchali příslušníci brněnské StB. Již na stanici VB byl fyzicky napaden Vítězslav Holata. Asi ve 21,30 odvezli příslušníci StB autem Vítězslava Holatu do lesa poblíž obce Věteřov, kde po vystoupení z auta se na něj vrhli tři muži, kteří na místě byli, a ti ho ztloukli a nožem mu rozřezali kalhoty. Asi ve 22,30 odvezli Jaroslav Beneše titíž příslušníci StB do lesa, kde po vystoupení z auta se na něj vrhli 3-4 muži. V okamžiku, kdy ho jeden z nich kopl, začal utíkat. Chvíli ho pronásledovali, ale pak se jim ztratil v lese a bažinách.

Žádáme Vás, abyste vyšetřil odpakované případy použití fyzického násilí ze strany příslušníků StB většinou doprovázené jiným porušováním zákona /např. neoprávněné osobní prohlídky/.

Postiženi byli: Petr Kadlec, Trboušanská ul, Dolní Kounice
Vítězslav Holata, M.Kudeříkové 2, Brno
Jaroslav Beneš, Jiříkovice 179

Takovým postupem příslušníků SNB jsme vážně znepokojeni a cítíme se ohroženi stejně jako výše uvedení občané.

Jan Šimsa, Volfova 12, Brno
ing. Jan Litomiský, Vyskytná u Pelhřimova 2
Stanislav Homola, Pomezí u Poličky 199
Dagmar Hlavsová, Klímova 15, Brno
Libor Chloupek, Tábor 13, Brno
Martin Šimsa, Volfova 12, Brno
Stanislav Adámek, Nám. Míru 2, Brno

Na vědomí: Vojenský obvodový prokurátor
Generální prokurátor
Ministr vnitra
Předsednictvo vlády ČSSR

x x x x x x x x x x x x

Výňatek z dopisu Jana Šimsy

Paní dr.Jiříně Sýkorové
poslankyni KNV, místopředsedkyni KNV
Jihomoravský krajský národní výbor
Žerotínova,1, Brno

Brno-Královo Pole, 23.11.1980

"Vážená paní doktorko!

Obracím se na Vás jako na poslankyni KNV za náš obvod Královo Pole, jako na místopředsedkyni Jihomoravského KNV i jako na občanku.

Od srpna letošního roku jsem byl znepokojován zprávami o tom, že i v Jihomoravském kraji dochází při zásazích SNB k použití násilí i v případech, ve kterých je zákon vylučuje. Do srpna letošního roku bylo takové používání násilí ozbrojených složek určených k bezpečnosti našeho státu spíše mimořádnou výjimkou."

Následuje přesný výčet událostí ze dnů 28.8., 30.8., 20.9., 16.10., 24.10. 1980, který je stejný jako v předchozím dopise. Připomínáme, že se jedná o Petra K a d l e c e , Vítězslav H o l a t u a Jaroslava B e n e š e .

Dopis pokračuje:

"Všechny tři mladé dělníky znám jako dobré přátele svého syna Martina /nar. 1959/, velice si jich vážím a věřím jejichsdělení stejně jako vlastnímu synu.

Velice jsem byl proto rád, že můj přítel z mládí, farář ThDr. Lubomír Miřejovský, nyní generální ředitel Křesťanské mírové konference podnikl neobyčejně statečný občanský krok tím, že se obrátil na nejvyšší představitele naší republiky s podobným případem, kdy byl zbit jiný přítel /a spoluučeň/ Martinům Petr Pospíchal /nar.1960/, jehož si velice vážím a také dlouho znám. Nejvyšší představitelé dr. Miřejovského ujistili, že se již nic takového opakovat nebude. Měl jsem z toho radost, i proto, že je to poprvé, co vysoký představitel KMK zasáhl do vnitřních záležitostí, poněvadž jsem leta přesvědčen, že účast křesťanů v boji za mír je jen tehdy věrohodná, když mají na mysli i boj proti projevům studené války a pokusům vyvolat mentalitu občanské války i doma.

Jistě pochopíte, jaký otřes jsem zažil, když jsem se dne 19.listopadu setkal s jedním z nich, který byl otřesen a zaražen. V rozhovoru jsem se dověděl, že týž den byl v 10,00 zavolán do kanceláře vedoucího úseku továrny, kde pracuje. Zde ho očekávali dva příslušníci StB /opět pracovníci KS SNB Brno/, které zná z minulých výslechů. Po krátkém rozhovoru byl nejméně dvakrát udeřen a odvezen na stanici VB, kde došlo k výslechu již bez bití. Bylo to již p o č t v r té v krátké době, co byl během výslechu bit.

Obracím se proto na Vás, abyste do věci zasáhla buď přímo nebo abyste o mém dopise a jeho obsahu informovala příslušné politické činitele, kteří mají na starost bezpečnost v našem kraji a dojednala s nimi schůzku, jíž bych se mohl zúčastnit já, popřípadě i postižení dělníci nebo jejich důvěrníci.

Nejde mi v této situaci o potrestání těch, kteří porušili zákon /to je věc vojenského prokurátora, popřípadě jestli nebyli ti neznámí muži v lese příslušníky ozbrojených složek tak prokurátora/, ale o to, aby se již tyto metody neopakovaly. Jsem ovšem přesvědčen, že je třeba, aby celou věc projednali političtí pracovníci, poněvadž taková skutečnost má dalekosáhlou důsažnost politickou.

Opakuji, že postižené odbře znám a že se osobně zaručuji za jejich pravdomluvnost. Doufám, že budete se mnou sdílet mé znepokojení a navíc, že si uvědomíte svou mimořádnou odpovědnost jako pracovnice pověřená občany našeho obvodu, abyste tlumočila podněty pracujících na příslušných místech.

S pozdravem

Jan Šimsa
evangelický farář m.sl.
laboratorní dělník VUMCH Brno
Volfova 12, 612 00 Brno 12

x x x x x x x x x x

Vzpomínáme výročí smrti Františka Kriegla

Výročí smrti Františka Kriegla vzpomínáme 3. prosince a znovu si - nyní po roce snad ještě intenzívněji - uvědomujeme, co pro nás znamenal. Jako obětavý lékař, jako statečný politik, jako moudrý člověk.

MUDr František Kriegel prošel velký kus světa po celý svůj život byl provázen vážností a ústou jedněch i záští a nenávistí druhých. Tak už to bývá u lidí, kterým o něco jde. Vážili si ho ti, kterým pomáhal v boji za lepší budoucnost, a nenáviděli ho ti, jejich slabost obžaloval svou statečností. Zejména v posledních letech se stal terčem útoků, protože jako jediný odmítl podepsat moskevský diktát v srpnu 1968. Neohroženě hájil své názory na občanská a lidská práva a proto se také stal spolutvůrcem Prohlášení Charty 77.

Před rokem úřady znemožnily důstojný pohřeb Františka Kriegla, ale nedokázaly už zabránit pietnímu uložení urny s jeho popelem, které se konalo 20. května 1980 za účasti mnoha přátel zesnulého. Urna je uložena na motolském hřbitově. Hrob je napravo od hlavního vchodu a vede k němu 36 schodů s odpočívadly. Náhrobní kámen z rumburské žuly je umístěn v háji; za ním je hrob rodiny Dejdarových a před ním má hrob rodina Lisá Plískov.

Po celý rok tam lidé kladou květiny.

x x x x x x x x x x

Pomozte íránským spisovatelům a umělcům!

Obracíme se s naléhavou výzvou ke všem intelektuálům a umělcům světa, aby pomohli svým nešťastným íránským bratrům, kteří byli umlčeni, uvězněni nebo přinuceni uprchnout z vlasti před tyranským režimem.

Události v dnešním Iránu připomínají vzedmutou vlnu fašismu v Evropě třicátých let. Fanatická menšina, podporovaná chuligánským "lumpenproletariátem" a nejzaostalejšími a negramotnými vrstvami obyvatelstva, použila teroristických a zastrašovacích metod maskovaných náboženským hávem, aby uvalila nemilosrdnou diktaturu na třicet pět milionů Íránců. Přisluhovači režimu boří školy, univerzity a knihovny, pálí knihy na hranicích. Rabují v tiskárnách a zatýkají spisovatele a novináře. Hudba, zpěv a malířství jsou zakázány. Divadla a kina slouží dnes pouze jako tlampače neúnavné režimní propagandy.

Justiční aparát byl demontován a nahražen parodií okamžité spravedlnosti, lživě vydávané za "islámskou". Takzvané "úřední" popravy, nemluvě o bezpočtu

nehlášených násilností, si každodenně vybírá krutou daň na desítkách a stovkách Íránců. Katanům je dobrá každá záminka: obchod omamnými jedy, homosexualita, cizoložství, spolupráce s bývalým režimem, nesouhlas se současným režimem, podpora sionismu, vyzvědačství ve prospěch Izraele, spolupráce s americkým nebo sovětským imperialismem, nákaza západní kulturou, odporování Bohu atd.

Stručně řečeno, režim ve jménu oficiální ideologie potlačuje veškerou opozici. Nebylo právě toto úhelným kamenem mussoliniovského fašismu a hitlerovského nacismu? Teokratický režim v Teheránu nese všechny charakteristické rysy a specifické znaky fašismu a nacismu: od nesnášenlivosti k nelítostné represi, od rasismu k vyhlazování menšin označovaných za ďábelská /Kurdů, Turkmenů, Azerbájdžánců, Arabů, Židů, baháistů, křesťanů, zarathuštriánů atd/

V souvislosti s touto výzvou dále varujeme všechny země světa: přežití "islámského" fašismu je přímou hrobou budoucnosti celé naší planety. Neboť stejně jako jeho někdejší západní předchůdci může se fašistický režim v Teheránu udržet u moci pouze vývozem takzvané "revoluce".

Hitler a Mussolini ve třicátých letech spoléhali na pasivitu Evropy a ostatního světa. Ústupky, váhání a posléze přizpůsobení různých Chamberlainů a Daladierů jen povzbudilo berlínské a římské fanatiky a válu a genocidu pozdrželo o pouhý rok! Smečky zabijáků a podvratných agentů vysílaných Teheránem se již všude více méně připojily k ostatním specialistům mezinárodního terorismu.

Všichni, kdo se dnes ve světě hlásí k heslu lidských práv, budou svou obranou íránských intelektuálů a umělců de facto hájit a podporovat dědictví univerzální civilizace včetně skutečného příspěvku islámu.

Snažně prosíme všechny intelektuály a umělce na celém světě, aby odsoudily ty, kdo beztrestně smižují korán na vulgární "Mein Kampf", znesvěcují islám redukují jej v totalitní a zpátečnickou doktrinu.

Vyzýváme vás, abyste jednali, dokud je čas, abyste se postavili proti zmrtvýchvstání fašismu v převleku lidového náboženského hnutí.

Vyzýváme vás, abyste spojili své síly s našimi a pomohli nám znovu dosáhnout svobody slova a vyjadřování v Iránu.

Íránský výbor pro demokratickou akci a lidská práva

Sekce spisovatelů a umělců

/The Iran Committee for Democratic Action and Human Rights
Writers and artists section/

Box 48
Kelly Bldg. 5826 South University Ave.
Chicago, Illinois 60637, U.S.A./

x x x x x x x x x x x x

Krátké zprávy:

Minulý týden byl na 7 studentů katolického bohosloví v Bratislavě vyvíjen nátlak, aby podepsali rezoluci, v ním by se distancovali od hladovky, kterou před nedávnem drželi téměř všichni seminaristé na protest proti činnosti kolaborantského hnutí Pacem in terris a proti přinucování bohoslovců, aby se stali členy této organizace. Dále měli v rezoluci přislíbit, že se zdrží v budoucnu podobných akcí. Všech 7 bohoslovců odmítlo rezoluci podepsat.

Dvě stě věřících z okolí Zlatých Moraců vyjádřilo veřejně formou rezoluce svou podporu zásadovému postoji bratislavských seminaristů.
1.12.1980

x x x x x